

POMURSKO OBMOČJE

Analiza domoznanske dejavnosti na dan 31. 12. 2016

1 OSNOVNI PODATKI O KNJIŽNICAH NA OBMOČJU

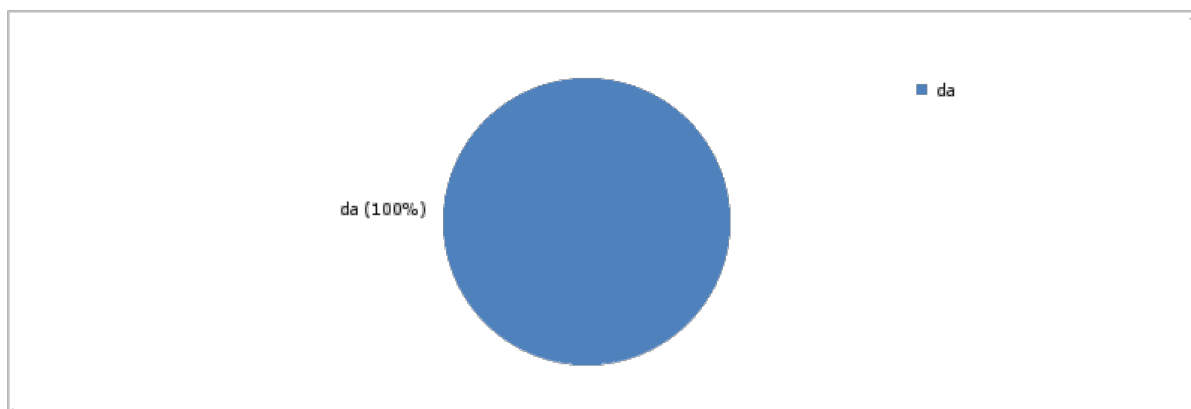
Ime knjižnice (Ime kraja)	OOK	OK
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona (Gornja Radgona)		×
Knjižnica - Kulturni center Lendava (Lendava)		×
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota (Murska Sobota)	×	
Splošna knjižnica Ljutomer (Ljutomer)		×

2 ORGANIZACIJA KNJIŽNIČNE DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI

2.1 DOMOZNANSKA DEJAVNOST GLEDE NA 2., 16., 27. IN ČLEN ZKNJ-1

Ime knjižnice	Domoznanska dejavnost glede na člene ZKnj-1				
	zbiranje, obdelovanje, varovanje in posredovanje domoznanskega gradiva	varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik	posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev	koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva za svoje območje	organizacija kulturnih prireditev, ki so povezane z domoznansko dejavnostjo
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona	×				×
Knjižnica - Kulturni center Lendava	×	×	×		×
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	×	×	×	×	×
Splošna knjižnica Ljutomer	×	×	×		×

2.2 AKTIVNA VKLJUČENOST ORGANIZACIJSKIH ENOT (KK) V VZAJEMNI BIBLIOGRAFSKI SISTEM

Vse organizacijske enote (KK) na pomurskem območju so vključene v vzajemni bibliografski sistem.

2.3 ORGANIZACIJA STROKOVNE OBDELAVE DOMOZNANSKEGA GRADIVA

Ime knjižnice	Strokovna obdelava domoznanskega gradiva			
	na domoznanskem oddelku	na oddelku obdelave	v okviru drugih oddelkov	drugo
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona		×		
Knjižnica - Kulturni center Lendava		×		
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	×	×		
Splošna knjižnica Ljutomer				×

Drugo: nimajo oddelkov, zato se obdelava izvaja v pisarni za obdelavo, včasih tudi na izposoji.

2.4 DODELJEVANJE ENOTNO DOGOVORJENE OZNAKE «DOM» DOMOZNANSKEMU GRADIVU

Ime knjižnice	Enotno dogovorjena oznaka DOM se dodeljuje		
	da	ne	da, vendar tudi druge
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona		×	
Knjižnica - Kulturni center Lendava			×
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota			×
Splošna knjižnica Ljutomer	×		

Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona kot razlog, zakaj domoznanskemu gradivu ne dodeljujejo enotno dogovorjene oznake »dom« navaja, da bodo to uredili ob novi zaposlitvi, sedaj pa jim za gradivo lokalnih ustvarjalcev služi seznam, na podlagi katerega si pomagajo pri poročanju. V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota poleg enotno dogovorjene oznake »dom« dodeljujejo še oznako »p«, v Knjižnici – Kulturnem centru Lendava pa še oznako »DO«.

2.5 DEJAVNOSTI ZA PREDSTAVITEV ZBIRKE DOMOZNANSKEGA GRADIVA IN DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI

	Ime kraja			
	Gornja Radgona	Lendava	Murska Sobota	Ljutomer
organizacija domoznanskih prireditev (domoznanskih pogovorov, literarnih večerov ipd.)	×	×	×	×
domoznanska bibliopedagoška dejavnost			×	×
domoznanske dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami			×	×
razstavna dejavnost (priprava domoznanskih razstav)	×	×	×	×
publicistična dejavnost		×	×	×
priprava biografskih gesel za biografski leksikon v elektronski obliki			×	
digitalizacija		×	×	×
objava domoznanskih vsebin na različnih portalih		×	×	×
izdelovanje bibliografij		×	×	
seznanjanje uporabnikov z drugimi domoznanskimi zbirkami na območju		×	×	×

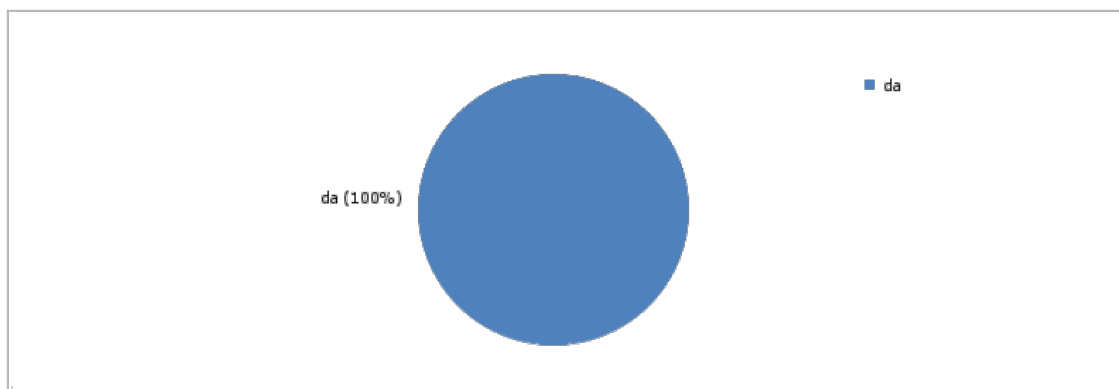
pomoč drugim knjižnicam pri razreševanju identitete lokalnih avtorjev		×	×	
drugo				

2.6 IZDELOVANJE BIBLIOGRAFIJ

Ime knjižnice	Bibliografije se izdelujejo		
	v tiskani obliki	v elektronski obliki	se ne izdelujejo
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona			×
Knjižnica - Kulturni center Lendava	×	×	
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota		×	
Splošna knjižnica Ljutomer			×

V obeh knjižnicah (Gornja Radgona in Ljutomer) se bibliografije ne izdelujejo zaradi kadrovskega primanjkljaja.

2.7 PROMOCIJA DOMOZNANSKIH VSEBIN

Vse 4 knjižnice na pomurskem območju promovirajo domoznanske vsebine.

2.7.1 Medijske poti za promocijo domoznanskih vsebin

Ime knjižnice	Promocija domoznanskih vsebin						
	spletne strani, portali	socialna omrežja	promocijski material	tiskani mediji	radio	TV	drugo
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona							×
Knjižnica - Kulturni center Lendava	×	×					
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	×	×	×	×	×	×	
Splošna knjižnica Ljutomer	×	×	×	×	×		

Drugo: Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona izdaja literarna dela predstavlja na literarnih večerih.

2.7.1.1 Družbena omrežja za promocijo domoznanskih vsebin

Ime knjižnice	Družbena omrežja za promocijo					
	Facebook	Pinterest	Youtube	Instagram	Snapchat	Drugo
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona						
Knjižnica - Kulturni center Lendava	×					
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	×					
Splošna knjižnica Ljutomer	×					

Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona domoznanskih vsebin ne promovira na družbenih omrežjih.

2.8 NAČRTI NA PODROČJU UREDITVE DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI V NASLEDNJEM TRILETNEM OBDOBJU

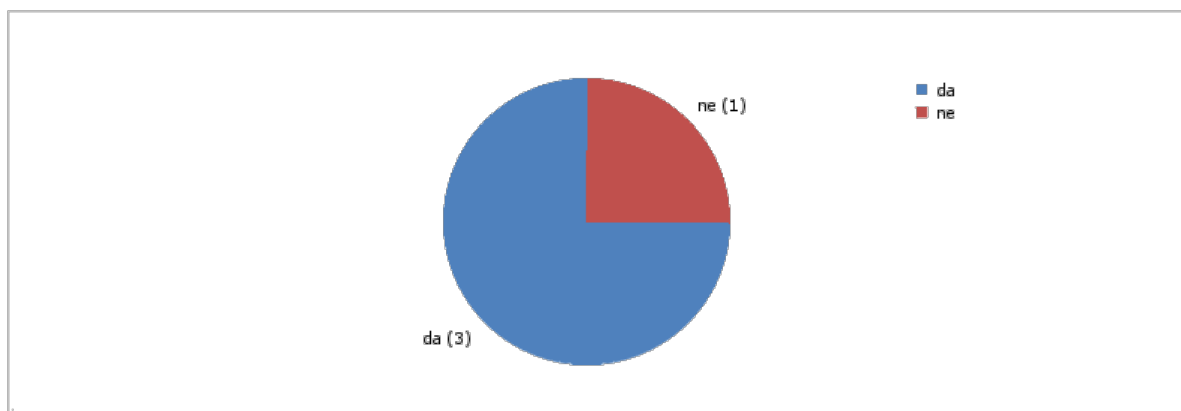
Ime knjižnice	Načrti glede ureditve domoznanske dejavnosti				
	oblikovanje domoznanske zbirke	oblikovanje samostojnega domoznanskega oddelka	poudarek na ustreznem varovanju in zaščiti gradiva (skladno z načeli IFLA)	zaposlitev strokovnega delavca za domoznanstvo	drugo
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona	×				
Knjižnica - Kulturni center Lendava					×
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	×		×		
Splošna knjižnica Ljutomer	×	×	×		

Drugo: Dopolnjevanje zbirke z novim gradivom.

2.9 SODELOVANJE, ORGANIZIRANJE IN USKLAJEVANJE STROKOVNEGA DELA Z DRUGIMI SORODNIMI USTANOVAMI

Strokovno delo s sorodnimi ustanovami	Ime kraja			
	Gornja Radgona	Lendava	Murska Sobota	Ljutomer
z muzeji		×	×	×
z arhivi		×	×	×
z galerijami		×	×	×
z drugimi knjižnicami	×	×	×	×
Z osnovnimi šolami		×	×	×
s srednjimi šolami		×	×	×
z višjimi, visokimi šolami			×	×
z društvi, zavodi, združenji, lokalnimi skupnostmi		×	×	×
drugo				

2.10 PRIPRAVA VSAJ 1 DOMOZNANSKEGA PROJEKTA LETNO V SODELOVANJU Z DRUGIMI SORODNIMI USTANOVAMI

Domoznanskih projektov v sodelovanju z drugimi sorodnimi ustanovami na letni ravni ne pripravlja Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona.

3 OBSEG IN IZBOR STROKOVNO UREJENEGA KNJIŽNIČNEGA DOMOZNANSKEGA GRADIVA

3.1 OBSEG INVENTARIZIRANEGA DOMOZNANSKEGA GRADIVA

Domoznansko gradivo	Obseg	
	Osrednje knjižnice	Krajevne knjižnice
število naslovov	6.743	1.022
- od tega primarno domoznansko gradivo (če se ločuje)	0	0
število inventarnih enot	23.008	2.774
- od tega primarno domoznansko gradivo (če se ločuje)	0	0
Skupaj	29.751	3.796

3.2 PRIRAST DOMOZNANSKEGA GRADIVA V OBDOBJU 1. 1. DO 31. 12. 2016

Domoznansko gradivo	Prirast domoznanskega gradiva	
	Osrednje knjižnice	Krajevne knjižnice
število naslovov	631	40
od tega primarno domoznansko gradivo (če se ločuje)	0	0
število inventarnih enot	1.131	91
od tega primarno domoznansko gradivo (če se ločuje)	0	0
Skupaj	1.762	131

3.3 PRIRAST DOMOZNANSKEGA GRADIVA GLEDE NA NAČIN PRIDOBIVANJA V OBDOBJU OD 1. 1. 2016 DO 31. 12. 2016 (ŠTEVILO)

Način pridobivanja	OK		KK	
	naslovi	inventarne enote	naslovi	inventarne enote
nakup	132	288	14	30
obvezni izvod	69	69	0	0
dar	468	655	23	60
zamena	0	0	0	0
lastna izdaja	4	13	0	0
Skupaj	673	1.025	37	90

3.4 ZBIRKA KNJIŽNEGA GRADIVA NA DAN 31. 12. 2016 IN PRIRAST V OBDOBJU 1. 1. DO 31. 12. 2016 (OSREDNJE IN KRAJEVNE KNJIŽNICE SKUPAJ) GLEDE NA VRSTO DOMOZNANSKEGA GRADIVA

Vrsta domoznanskega gradiva	Št. naslovov v zbirki	Prirast	Št. inventarnih enot v zbirki	Prirast	Št. enot, ki še niso računalniško obdelane (ocena)
knjige	5.340	433	20.917	841	/
starejše dragoceno gradivo	210	/	242	/	/
- od tega antikvarno gradivo	24	/	39	/	/
- od tega inkunabule	/	/	/	/	/
siva literatura	775	95	1.022	98	/
drugo	/	/	/	/	/
Skupaj	6.349	528	22.220	939	/

3.5 ZBIRKA SERIJSKIH PUBLIKACIJ IN ČLANKOV NA DAN 31. 12. 2016 IN PRIRAST V OBDOBJU OD 1.1. DO 31. 12. 2016 (OSREDNJE IN KRAJEVNE KNJIŽNICE SKUPAJ) GLEDE NA VRSTO DOMOZNANSKEGA GRADIVA

Vrsta domoznanskega gradiva	Število naslovov v zbirki	Prirast	Število inventarnih enot v zbirki	prirast	Število enot, ki še niso računalniško obdelane (ocena)
periodične publikacije	207	21	3.074	195	/
članki	11.916	1.024	1.024	1.024	/
drugo	/	/	/	/	/
Skupaj	12.123	1.045	4.098	1.219	/

3.6 ZBIRKA NEKNJIŽNEGA GRADIVA

Vrsta domoznanskega gradiva	Število naslovov v zbirki	Prirast	Število inventarnih enot v zbirki	Prirast	Število enot, ki še niso računalniško obdelane (ocena)
rokopisi	/	/	/	/	254
zapuščine (korpusi)	/	/	/	/	5
slikovno gradivo	17	/	17	/	215
glasbeni tiski	24	1	75	8	/
kartografsko gradivo	37	2	72	6	/
videoposnetki	39	2	88	4	/
zvočni posnetki	116	16	327	37	/
večvrstno gradivo	1	/	18	/	/
elektronski viri	95	6	75	4	/
drobni tiski	1	/	2.384	308	2381
mikrofilmi	11	/	41	/	/
drugo	53	36	76	41	/
Skupaj	394	63	3.173	408	2.601

3.7 DODATNA POJASNITEV PRIRASTA DOMOZNANSKEGA GRADIVA

Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona navaja, da na zgoraj navedene podatke ne morejo odgovoriti, Splošna knjižnica Ljutomer pa, da so članke pričeli bibliografsko obdelovati šele v letu 2016.

4 STROKOVNI DELAVCI, KI SKRBIJO ZA DOMOZNANSKO DEJAVNOST

Ime knjižnice	Strokovni delavci	
	Število	EPZ - število
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona	0	0
Knjižnica - Kulturni center Lendava	3	0,16
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	2	2
Splošna knjižnica Ljutomer	1	0,50
Skupaj	6	2,66

4.1 STOPNJA FORMALNE IZOBRAZBE

Stopnja izobrazbe	Število strokovnih delavcev	Število s strokovnim izpitom

višješolski programi do 1994 višješolski strokovni programi - raven 6/1	1	1
specializacija po visokošolskih strokovnih programih, univerzitetna izobrazba, magisteriji stroke (ZA imenom, 2. bolonjska stopnja) - raven 7	3	3
doktorati znanosti (PRED imenom), doktorati znanosti (PRED imenom, 3. bolonjska stopnja) - raven 8/2	2	2

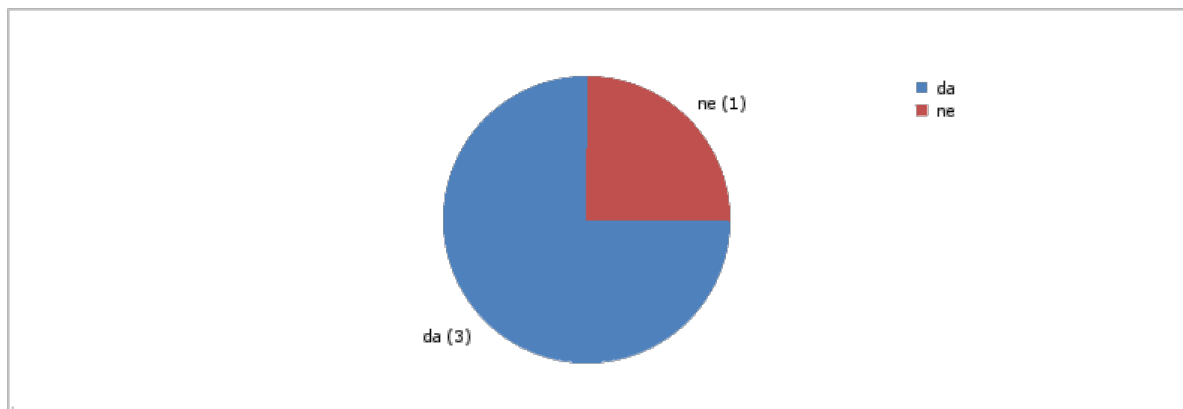
4.2 USPOSOBLJEN KADER Z DOVOLJENJI/POOBLASTILI ZA KREIRANJE BIBLIOGRAFSKIH ZAPISOV

Knjižnica ima usposobljen kader	Ime kraja			
	Gornja Radgona	Lendava	Murska Sobota	Ljutomer
z dovoljenjem A - pooblastila za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (knjig) ter za kreiranje zbirnih zapisov za izvedena dela	/	x	x	x
z dovoljenjem B - pooblastila za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov in kontinuiranih virov	/	x	x	/
z dovoljenjem C - pooblastila za vzajemno katalogizacijo neknjižnega gradiva	/	x	x	x
z dovoljenjem D - pooblastila za vzajemno katalogizacijo antikvarnega gradiva	/	/	x	/
Z dovoljenjem za redakcijo zapisov v normativni bazi podatkov CONOR	/	x	x	x

4.2.1 Število vseh zaposlenih s posameznimi dovoljenji

Kader z dovoljenji/pooblastili	Ime kraja				
	Gornja Radgona	Lendava	Murska Sobota	Ljutomer	
	Število				Skupaj
z dovoljenjem A -	/	3	4	1	8
z dovoljenjem B1 - pooblastila za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov	/	1	3	0	4
z dovoljenjem B2 - pooblastila za vzajemno katalogizacijo kontinuiranih virov	/	1	0	0	1
z dovoljenjem SER - pooblastila za vzajemno katalogizacijo serijskih publikacij	/	1	2	0	3
Z dovoljenjem C	/	1	4	1	6
Z dovoljenjem D	/	0	2	0	2
z dovoljenjem za redakcijo zapisov normativni bazi podatkov CONOR	/	1	1	1	3

4.3 UDELEŽBA ZAPOSLENIH, KI SE UKVARJAJO Z DOMOZNANSKO DEJAVNOSTJO NA RAZLIČNIH STROKOVNIH USPOSABLJANJIH

V Javnem zavodu Knjižnica Gornja Radgona se ne udeležujejo strokovnih usposabljanj, ker nimajo kadra.

4.3.1 Strokovna usposabljanja, ki se jih udeležujejo zaposleni

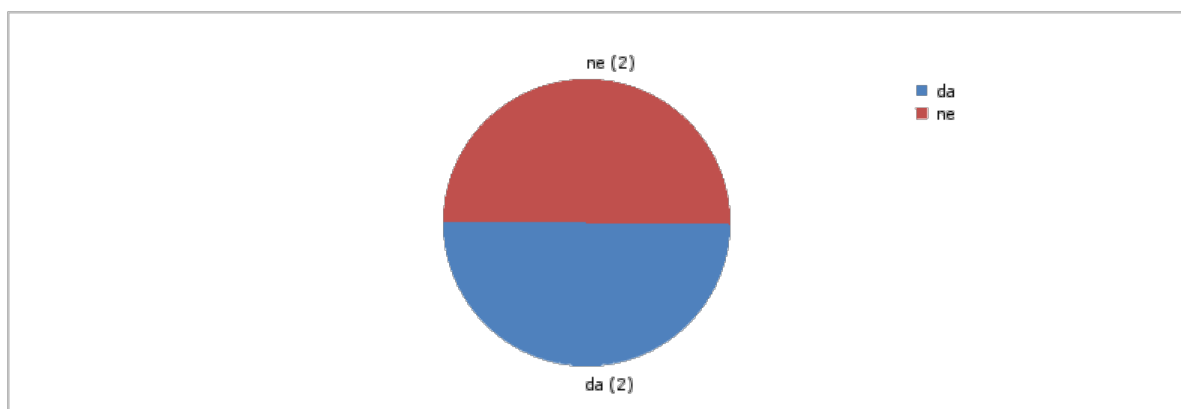
Ime knjižnice	Strokovna usposabljanja zaposlenih						
	tečaji	predavanja	delavnice	seminarji	kongresi	izobraževanje v tujini	drugo
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona	/	/	/	/	/	/	/
Knjižnica - Kulturni center Lendava	×	×		×			
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	×	×	×	×	×		
Splošna knjižnica Ljutomer		×					

4.3.2 Število oseb, zaposlenih v domoznanski dejavnosti, ki so se usposabljale v obdobju 2014 – 2016 (strokovno, širše knjižničarsko ...)

Ime knjižnice	Usposabljanja v obdobju 2014 – 2016 (število oseb)
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona	/
Knjižnica - Kulturni center Lendava	3
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	2
Splošna knjižnica Ljutomer	0
Skupaj	5

5 PROSTOR IN OPREMA ZA DOMOZNANSKO GRADIVO

5.1 KNJIŽNICA IMA SAMOSTOJNI DOMOZNANSKI ODDELEK

Ime knjižnice	Domoznanski oddelek	
	Leto ustanovitve	Površina (m ²)
Knjižnica – Kulturni center Lendava	1976	15
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	2003	40

Domoznanskega oddelka nimata: Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona in Splošna knjižnica Ljutomer.

5.2 PROSTORSKA UREDITEV DOMOZNANSKEGA GRADIVA V OSREDNJI KNJIŽNICI

Ureditev domoznanskega gradiva v OK	Ime kraja			
	Gornja Radgona	Lendava	Murska Sobota	Ljutomer
domoznansko gradivo ni postavljeno ločeno od ostalega knjižničnega gradiva	×			
domoznansko gradivo je postavljeno deloma ločeno, deloma pa skupaj z ostalim knjižničnim gradivom		×	×	
domoznansko gradivo je postavljeno ločeno od ostalih delov knjižnične zbirke, tudi če ni organizirano v posebno zbirko				
domoznansko gradivo je postavljeno na domoznanskem oddelku				
domoznansko gradivo je organizirano v posebne zbirke		×	×	
drugo				×

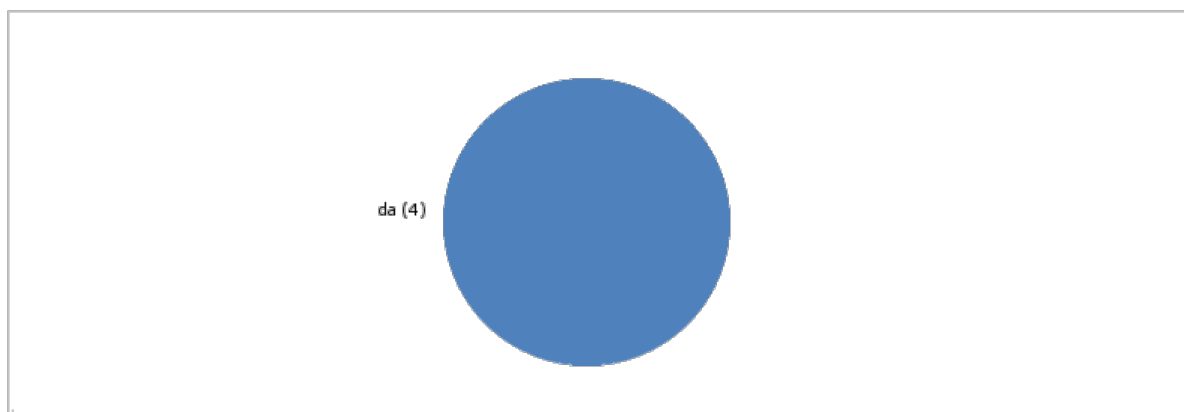
Drugo: Splošna knjižnica Ljutomer je navedla, da nima domoznanskega oddelka, ampak le domoznansko zbirko.

* OK Ljutomer je prav tako označila, čeprav nima domoznanskega oddelka (razvidno iz 5.1), da ima v osrednji knjižnici gradivo postavljeno na domoznanskem oddelku. Oznako pojasnjujejo, da v smislu formalne organizacije splošne knjižnice nimajo domoznanskega oddelka, imajo pa prostorsko ločeno postavitve domoznanskega gradiva in pooblaščenega knjižničarja, ki s tem v okviru knjižničnih storitev posebej dela (nabor, delo z uporabniki, lastna produkcija in drugo) (e-komunikacija, 26. 9. 2017)

5.6 IZPOSOJA DOMOZNANSKEGA GRADIVA V OBDOBJU 1. 1. DO 31. 12. 2016

Ime knjižnice	Izposoja domoznanskega gradiva na dom		
	da	število izposoj	ne
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona	×	40	
Knjižnica - Kulturni center Lendava	×	/	
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	/	/	/
Splošna knjižnica Ljutomer	×	360	

5.7 POSREDOVANJE DOMOZNANSKIH INFORMACIJ

Vse 4 knjižnice posredujejo domoznanske informacije.

5.8 NAČINI POSREDOVANJA DOMOZNANSKIH INFORMACIJ

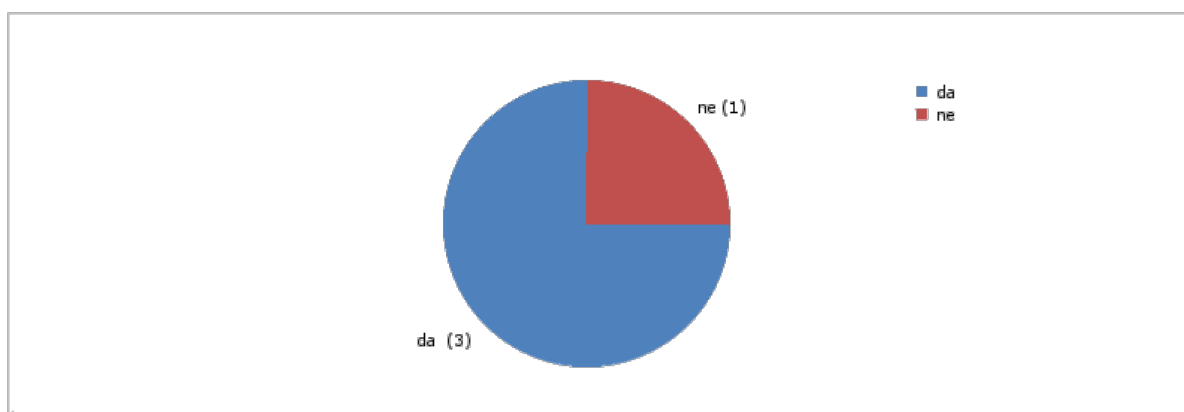
Ime knjižnice	Načini posredovanja domoznanskih informacij			
	osebno	po telefonu	po elektronski pošti	drugo
Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona	×			
Knjižnica - Kulturni center Lendava	×	×	×	
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	×	×	×	
Splošna knjižnica Ljutomer	×			

5.9 SKRIB ZA PRAVILNO ZAŠČITO IN HRANJENJE GRADIVA (IFLA NAČELA ZA HRAMBO KNJIŽNIČNEGA GRADIVA IN PREDPISANO RAVNANJE Z NJIM)

Skrb za pravilno zaščito in hranjenje gradiva	Ime kraja			
	Gornja Radgona	Lendava	Murska Sobota	Ljutomer
z zagotavljanjem varnosti in preprečevanjem nesreč v knjižničnih zgradbah in okolici	×	×	×	×
s primernimi klimatskimi pogoji	×	×	×	
z ustreznim ravnanjem s tradicionalnim gradivom, fotografskim in filmskim gradivom ter avdiovizualnimi nosilci		×	×	
z izvajanjem reprodukcije gradiva (fotokopiranje, mikrofilmanje in digitalizacija)		×	×	×

6 DIGITALIZACIJA DOMOZNANSKEGA GRADIVA

6.1 IZVAJANJE DIGITALIZACIJE DOMOZNANSKEGA GRADIVA

Digitalizacije domoznanskega gradiva ne izvaja 1 knjižnica (Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona), in sicer zaradi pomanjkanja kadra.

6.2 IZVEDBA IN FINANCIRANJE DIGITALIZACIJE DOMOZNANSKEGA GRADIVA

Ime knjižnice	Izvedba in financiranje digitalizacije				
	z lastnim kadrom in opremo	pri zunanjem izvajalcu	z lastnimi sredstvi	v okviru izvajanja posebnih nalog OOK	drugo
Knjižnica - Kulturni center Lendava	×		×		×
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	×	×	×	×	
Splošna knjižnica Ljutomer		×	×	×	

6.3 DOSTOPNOST DIGITALIZIRANEGA GRADIVA UPORABNIKOM

Ime knjižnice	Dostopnost digitaliziranega gradiva	
	Lokalno v knjižnici	Z dostopom na daljavo
Knjižnica - Kulturni center Lendava	×	×
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	×	×
Splošna knjižnica Ljutomer	×	

6.4 OKVIRNI NAČRT DIGITALIZACIJE V NASLEDNJIH TREH LETIH (VSEBINSKO IN TERMINSKO, NA SPLOŠNO, OCENA)

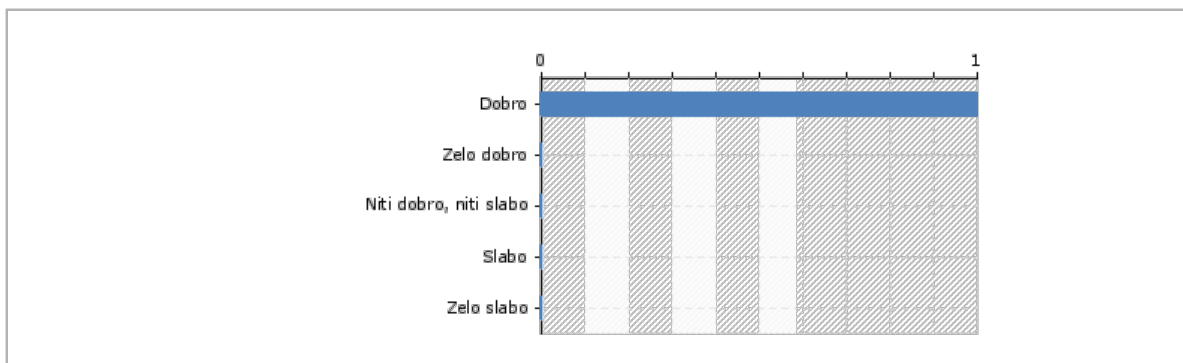
Okvirni načrt digitalizacije v naslednjih treh letih so podale OOK Murska Sobota, OK Ljutomer in OK Gornja Radgona, podala pa ga ni OK Lendava. Knjižnice, ki so navedle načrt digitalizacije, so podale le splošno navedbo, tj. v kateri smeri razmišljajo glede digitalizacije domoznanskih vsebin. OOK Murska Sobota namerava nadaljevati z digitalizacijo pomurskih serijskih publikacij in starejšega dragocenega gradiva, tiskanega v prekmurskem knjižnem jeziku, v OK Ljutomer imajo v načrtu vsaj 3 gradiva za digitalizacijo na letni ravni, v OK Gornja Radgona, kjer digitalizacije domoznanskega gradiva zaenkrat ne izvajajo, pa je le-ta odvisna od dodatne zaposlitve.

7 SINERGIJSKI UČINKI SODELOVANJA S KNJIŽNICAMI NA OBMOČJU

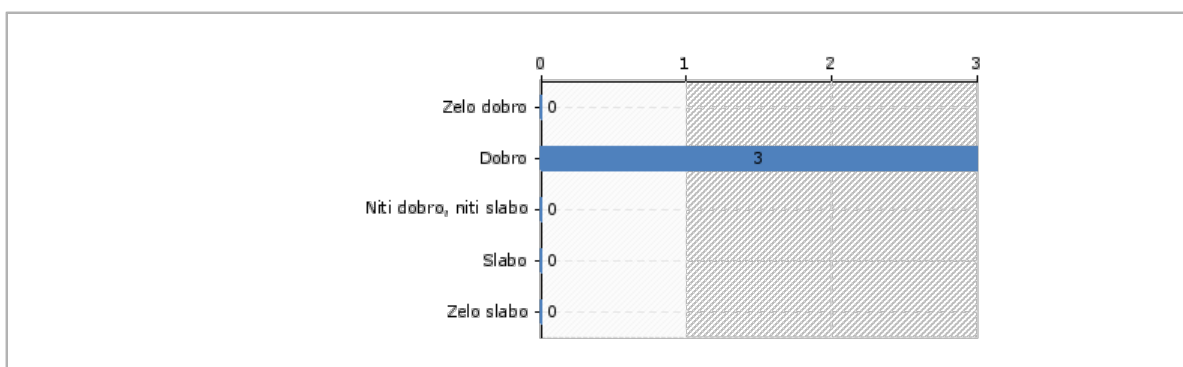
7.1 PRIČAKOVANJA OD IZVAJANJA TRETJE POSEBNE NALOGE OSREDNJE OBMOČNE KNJIŽNICE – OOK (KOORDINACIJA ZBIRANJA, OBDELAVE IN HRANJENJA DOMOZNANSKEGA GRADIVA)

OOK Murska Sobota je glede na kadrovske razmere relativno zadovoljna z izvajanjem tretje posebne naloge OOK, je pa bila z njihove strani izražena želja po zaposlitvi domoznanca v OK Gornja Radgona, saj bi na ta način izvajanje tretje posebne naloge OOK potekalo uspešneje in aktivneje. OK Ljutomer pričakuje predvsem koordinacijo in strokovno sodelovanje, OK Gornja Radgona pa pomoč pri oblikovanju zbirke. OK Lendava pričakovanja od izvajanja tretje posebne naloge med knjižnicami na območju ni izrazila.

7.2 ZADOVOLJSTVO S SODELOVANJEM S KNJIŽNICAMI NA OBMOČJU NA PODROČJU DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI

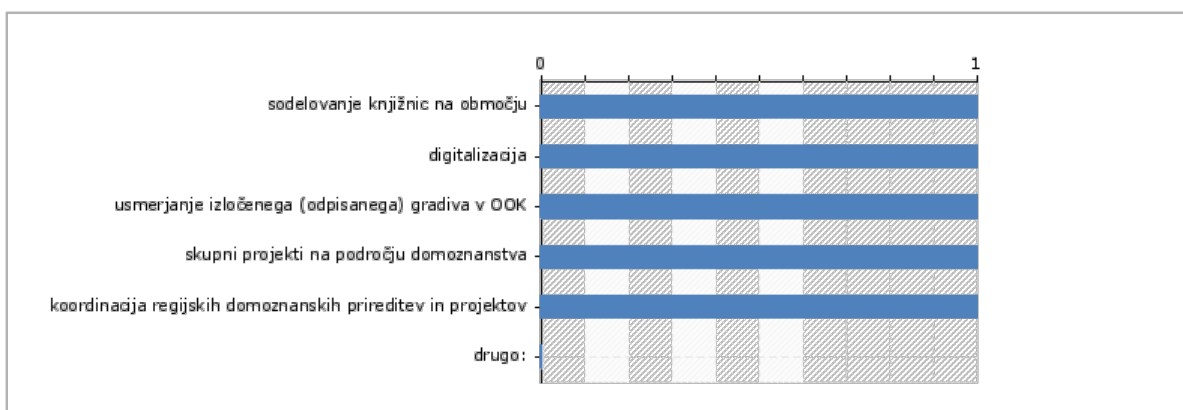

OOK Murska Sobota ocenjuje zadovoljstvo sodelovanja s knjižnicami na območju kot »dobro«. Ocena izhaja iz dosedanjega dobrega sodelovanja in skupnih srečanj, bodisi po osebni ali službeni poti (izmenjava informacij preko sodobnih komunikacijskih poti, skupna izobraževanja).

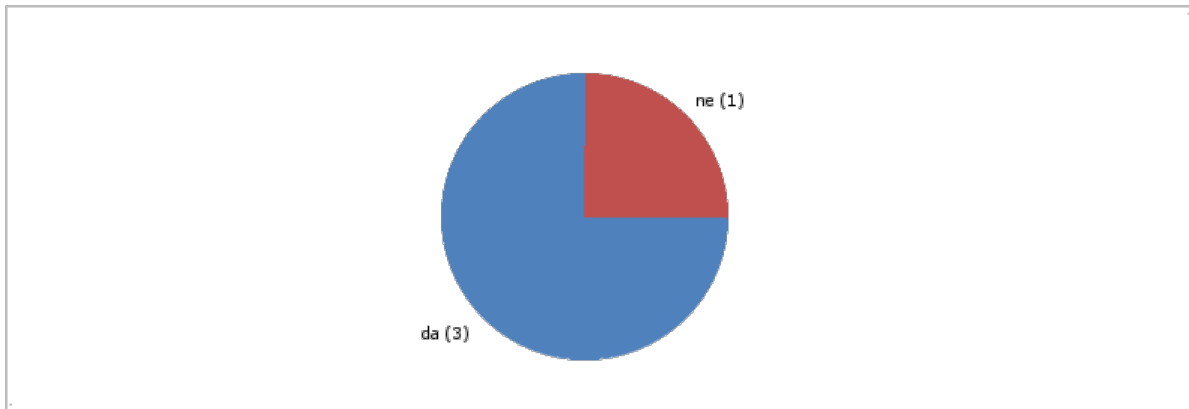
Tudi vse 3 OK ocenjujejo zadovoljstvo sodelovanja z OOK na področju koordinacije domoznanstva kot »dobro«, za kar je utemeljitev podala le OK Ljutomer, ki navaja, da na zastavljena vprašanja pri OOK dobi ustrezne strokovne odgovore.

7.3 MNENJE O PRISPEVKU K IZGRADNJI DOMOZNANSKE OBMOČNE ZBIRKE OOK

Po mnenju OOK k izgradnji domoznanske območne zbirke prispeva izvajanje vseh navedenih nalog oz. aktivnosti.

7.4 POZITIVNI UČINKI KOORDINACIJE DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI NA OBMOČJU

Pozitivne učinke koordinacije domoznanske dejavnosti na območju prepoznavajo OOK Murska Sobota, OK Lendava in OK Ljutomer, medtem ko meni nasprotno OK Gornja Radgona. K temu sta podali obrazložitev OOK Murska Sobota in OK Ljutomer. OOK Murska Sobota meni, da taka koordinacija povečuje sodelovanje in komunikacijo med domoznanci pri reševanju predvsem strokovnih vprašanj in izmenjavo mnenj, OK Ljutomer pa navaja, da na vprašanja, pri katerih so v dilemi, dobijo vedno odgovor od OOK.

8 RAZVOJ DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI

8.1 MNENJA IN PREDLOGI GLEDE DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI

Mnenje in predloge glede domoznanske dejavnosti sta izrazili le OK Gornja Radgona in OK Ljutomer, ki izpostavljata predvsem nezainteresiranost za domoznansko dejavnost s strani lokalne skupnosti in pa kadrovske primanjkljaje, zaradi česar domoznanska dejavnost tudi ne more zaživeti v polnem pomenu. OK Gornja Radgona prepoznava domoznansko dejavnost kot zelo pomembno v celotni knjižnični dejavnosti, je pa problem posluš v lokalnem okolju, v katerem se pozablja, da prav ta dejavnost pripomore k prepoznavnosti posameznega območja, regije, države v celoti. OK Ljutomer pa izpostavlja podhranjenost kadra, kar pomeni, da zaradi tega vsi delajo na vseh mogočih delovnih pozicijah in z različnimi oblikami dela.

8.2 VIZIJA DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI

Vizija OOK Murska Sobota je usmerjena v oblikovanje novih zbirk, kot npr. slikovnega gradiva, rokopisov in njihov vnos v COBIB, v nadaljevanje digitalizacije knjižničnega gradiva ter v razvoj raziskovalne in publicistične dejavnosti.

Pri OK pa je na podlagi odgovorov vizija vezana in odvisna od finančnih sredstev kot tudi od dodatne zaposlitve. Vizija OK Lendava tako temelji na zagotovitvi sredstev za izvajanje domoznanske dejavnosti, v OK Gornja Radgona bo vizija lahko jasneje oblikovana z dodatno zaposlitvijo, kar je odvisno od njihovih ustanoviteljic, vizija OK Ljutomer pa je oblikovanje samostojnega oddelka in zaposlitev strokovnega delavca.

STANJE DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI V SPLOŠNIH KNJIŽNICAH NA POMURSKEM OBMOČJU NA DAN, 31. 12. 2016

OSNOVNI PODATKI O KNJIŽNICAH

Na pomurskem območju delujejo 4 splošne knjižnice, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota (OOK), Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona (OK), Knjižnica- Kulturni center Lendava (OK) in Splošna knjižnica Ljutomer (OK). Vse 4 so tudi izpolnile vprašalnik o domoznanski dejavnosti, stanje na dan 31. 12. 2016.

ORGANIZACIJA KNJIŽIČNE DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI

Vse 4 splošne knjižnice na območju opravljajo domoznansko dejavnost v skladu s 16. členom ZKnj-1, kar pomeni, da vse zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo, prav tako pa organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z domoznansko dejavnostjo. 2. člen ZKnj-1, ki med drugim določa varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik in posredovanje bibliografskih in drugih proizvodov in storitev, ne izpolnjuje OK Gornja Radgona, medtem ko ostale 3 ta člen izpolnjujejo v celoti. Murska Sobota kot OOK opravlja še dejavnosti, ki jih določa 27. člen ZKnj-1.

Glede na to, da vse 4 splošne knjižnice zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo, se **H1** tudi **potrjuje**.

Organizacijske enote (KK) na območju so vse aktivno vključene v vzajemni bibliografski sistem.

Domoznansko gradivo se v 2 OK (Gornja Radgona in Lendava) strokovno obdeluje na oddelku obdelave, OOK Murska Sobota ga obdeluje na domoznanskem oddelku in na oddelku obdelave, OK Ljutomer pa zaradi neorganizacije oddelkov obdeluje gradivo v pisarni za obdelavo in občasno tudi na izposoji.

Izključno enotno oznako »dom« za označevanje domoznanskega gradiva v vzajemnem bibliografskem sistemu v podpolju 992b dodeljuje OK Ljutomer, OOK Murska Sobota in OK Lendava dodeljujeta poleg te oznake še druge, OK Gornja Radgona pa domoznanskemu gradivu ne dodeljuje enotno dogovorjene oznake »dom«. Razlog je kadrovska podhranjenost, zato zaenkrat za gradivo lokalnih ustvarjalcev služi izdelan seznam.

Vse knjižnice na območju v okviru dejavnosti, ki predstavljajo zbirko domoznanskega gradiva in domoznanske dejavnosti, izvajajo organizacijo domoznanskih prireditev (domoznanskih pogovorov, literarnih večerov ipd.) in razstavno dejavnost (pripravo domoznanskih razstav). Med ostalimi dejavnostmi jih največ opravlja OOK Murska Sobota, najmanj (le zgoraj navedeni) pa OK Gornja Radgona.

Bibliografije izdelujeta dve knjižnici (OOK Murska Sobota v tiskani obliki in OK Lendava v tiskani in elektronski obliki), ostali dve knjižnici (OK Gornja Radgona in OK Ljutomer) bibliografij ne izdelujeta zaradi kadrovskega primanjkljaja.

Promocija domoznanskih vsebin se izvaja v vseh 4 knjižnicah na območju, najpogosteje preko spletnih strani/portalov in socialnih omrežij (3 knjižnice – OOK Murska Sobota, OK Lendava, OK Ljutomer), najmanj pa preko TV. Med socialnimi omrežji knjižnice uporabljajo le Facebook. OK Gornja Radgona pa izvaja promocijo domoznanskih vsebin le na literarnih večerih. Na podlagi rezultatov se ugotavlja, da knjižnice na pomurskem območju veliko premalo izkoriščajo ponudbo socialnih omrežij za promocijo svojih domoznanskih vsebin.

V naslednjem triletnem obdobju 3 knjižnice načrtujejo oblikovanje domoznanske zbirke (OOK Murska Sobota, OK Gornja Radgona, OK Ljutomer), 1 knjižnica načrtuje oblikovanje samostojnega domoznanskega oddelka (OK Ljutomer), 2 knjižnici poudarek na ustreznem varovanju in zaščiti gradiva, skladno z načeli IFLA (OOK Murska Sobota, OK Ljutomer), zaposlitev strokovnega delavca za domoznanstvo ne načrtuje nobena knjižnica na območju, OK Lendava pa načrtuje le dopolnjevanje zbirke z novim gradivom.

Strokovno delo v sodelovanju, organizaciji in usklajevanju z drugimi sorodnimi ustanovami opravljajo vse 4 knjižnice, pri čemer je potrebno izpostaviti OK Gornja Radgona, ki se povezuje le z drugimi knjižnicami, medtem ko pri ostalih 3 knjižnicah sodelovanje, organizacija in usklajevanje poteka z muzeji, arhivi, galerijami, z drugimi knjižnicami, z osnovnimi in srednjimi šolami ter z društvi, zavodi, združenji, lokalnimi skupnostmi, nekoliko manj pa z višjimi in visokimi šolami (le OOK Murska Sobota in OK Ljutomer).

Vsaj 1 domoznanski projekt letno v sodelovanju z drugimi sorodnimi ustanovami pripravljajo 3 knjižnice (OOK Murska Sobota, OK Lendava, OK Ljutomer), ne pripravlja ga OK Gornja Radgona.

OBSEG IN IZBOR STROKOVNO UREJENEGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Obseg inventariziranega domoznanskega gradiva lahko spremljamo le v osrednjih knjižnicah, saj so bili za krajevne knjižnice podani zelo pomanjkljivi podatki. Prav tako nobena od 4 knjižnic na območju ne ločuje primarnega domoznanskega gradiva. Število naslovov v osrednjih knjižnicah na območju znaša 6.742, število inventarnih enot pa 23.008, od česar je večina v OOK Murska Sobota (število naslovov: OOK - 5.271, 3 OK – 1472; število inventarnih enot: OOK – 19.452, 3 OK – 3.556).

Enako velja za prirast domoznanskega gradiva v obdobju 1. 1. – 31. 12. 2016, kjer so podatki le za osrednje knjižnice (število naslovov: 631, število inventarnih enot: 1.131), prav tako se domoznansko gradivo v tem obdobju ni ločevalo. Največji prirast beleži OOK Murska Sobota (461 število naslovov in 880 število inventarnih enot), kar pomeni, da je bil prirast v 3 OK minimalen (170 število naslovov, 251 število inventarnih enot). Iz navedenega izhaja, da nobena knjižnica na pomurskem območju ne izpolnjuje 14. člena *Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe*, kar pomeni, da **se H3 ovrže**. K pojasnitvi o prirastu domoznanskega gradiva sta razlago podali 2 knjižnici - OK Gornja Radgona, ki na podatke o obsegu in izboru strokovno urejenega knjižničnega gradiva ni mogla odgovoriti in OK Ljutomer, kjer so z bibliografsko obdelavo člankov pričeli šele v letu 2016.

Zelo pomanjkljivi in nepopolni so tudi podatki glede zbirk knjižnega gradiva, serijskih publikacij in člankov ter neknjižnega gradiva, kar pomeni, da podatki niso relevantni za nadaljnjo analizo. Pri knjižnem gradivu velja kot realen podatek vseh knjižnic na območju izpostaviti le knjige, katerih je na območju po številu naslovov 5.340, od tega v OOK 3.994, po številu inventarnih enot pa 20.917, od tega v OOK 16.105. Navedeni podatki o številu enot, ki niso računalniško obdelane, niso preveč zgovorni, saj so knjižnice te navajale le pri neknjižnem gradivu, medtem ko so pri knjižnem gradivu in serijskih publikacijah navedle oznako / - ni podatka. So pa podatki vendarle dovolj povedni za sklep, da vse domoznansko gradivo, ki ga hranijo splošne knjižnice, ni obdelano in dostopno v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu, zato se **H4 ovrže**.

STROKOVNI DELAVCI, KI SKRBIJO ZA DOMOZNANSKO DEJAVNOST

Na Pomurskem območju je v 4 knjižnicah zaposlenih 6 strokovnih delavcev., ki skrbijo za domoznansko dejavnost, vendar je skupni EPZ le 2,66. Po stopnji izobrazbe imajo 3 strokovni delavci raven 7, 1 strokovni delavec ima raven 6/1 in 2 strokovna delavca raven 8/2. Vseh posameznih dovoljenj/pooblastil nima nobena knjižnica na območju, največ jih pa imata OOK Murska Sobota (nima le B2) in OK Lendava (nima le D), sploh nobenega dovoljenja pa nima OK Gornja Radgona. Strokovnih usposabljanj se ne udeležujejo zaposleni, ki se ukvarjajo z domoznansko dejavnostjo, v OK Gornja Radgona zaradi pomanjkanja kadra, med ostalimi knjižnicami na območju se strokovnih usposabljanj največ zaposlenih udeležuje iz OOK Murska Sobota, najmanj pa iz OK Ljutomer. V obdobju 2014-2016 se je tako skupaj iz območja usposabljalo 5 oseb (3 iz OK Lendava in 2 iz OOK Murska Sobota).

PROSTOR IN OPREMA ZA DOMOZNANSKO GRADIVO

Domoznanski oddelek imata OK Lendava (od leta 1976 na površini 15m²) in OOK Murska Sobota (od leta 2003 na površini 40 m²), ki imata gradivo tudi postavljeno deloma ločeno in deloma z ostalim knjižničnim gradivom, prav tako imata obe knjižnici domoznansko gradivo organizirano v posebne zbirke. OK Gornja Radgona domoznanskega gradiva nima postavljenega ločeno od ostalega knjižničnega gradiva, OK Ljutomer ima le domoznansko zbirko. V organizacijskih enotah pa domoznanskega gradiva nimajo postavljenega ločeno v 3 knjižnicah (OOK Murska Sobota, OK Gornja Radgona, OK Lendava), v 1 (OK Ljutomer) je postavljeno deloma ločeno deloma skupaj z ostalim knjižničnim gradivom. Glede na to, da se 13. člen *Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe* ne izpolnjuje v celoti, **se H2 ovrže**. V obdobju 2009-2016 je bil v knjižnični mreži na novo oblikovan romski oddelek leta 2015 v OOK Murska Sobota, v ostalih 3 knjižnicah ni bila oblikovana bodisi nova domoznanska zbirka ali oddelek bodisi posebna zbirka.

OOK Murska Sobota in OK Lendava imata v osrednji knjižnici domoznansko gradivo v prostem pristopu, delno v prostem pristopu in v skladiščnih prostorih, OK Ljutomer delno v prostem pristopu in v skladiščnih prostorih, OK Gornja Radgona le v prostem pristopu. V krajevnih knjižnicah pa je v 3 knjižnicah (OK Ljutomer ni odgovorila) gradivo le in samo v prostem pristopu. Na dom domoznansko gradivo ne izposoja le OOK Murska Sobota. Domoznanske informacije posredujejo vse 4 knjižnice na območju, najpogosteje osebno, OOK Murska Sobota in OK Lendava pa poleg tega še po telefonu in po elektronski pošti. Za pravilno zaščito in hranjenje gradiva v skladu z načeli IFLA v največji meri skrbita OOK Murska Sobota in OK Lendava.

DIGITALIZACIJA DOMOZNANSKEGA GRADIVA

Domoznansko gradivo na območju ne digitalizira 1 knjižnica (OK Gornja Radgona), razlog je pomanjkanje kadra. Glede na navedeno se **H5 ovrže**. Ostale 3 digitalizirajo z lastnimi sredstvi, 2 (OOK Murska Sobota, OK Ljutomer) tudi v okviru izvajanja posebnih nalog OOK. Z lastnim kadrom in opremo se digitalizacija izvaja v OK Lendava in OOK Murska Sobota, pri zunanjem izvajalcu pa OK Ljutomer in tudi OOK Murska Sobota. Digitalizirano domoznansko gradivo 2 knjižnic (OK Lendava, OOK Murska Sobota) je dostopno tudi na daljavo. Okvirni načrt digitalizacije v naslednjih treh letih so podale OOK Murska Sobota, OK Ljutomer in OK Gornja Radgona, podala ga ni OK Lendava. V OOK Murska Sobota bo poudarek na domoznanskem dragocenem gradivu v prekmurščini, v OK Ljutomer na digitalizaciji treh gradiv letno, v OK Gornja Radgona je le-ta odvisna od dodatne zaposlitve.

SINERGIJSKI UČINKI SODELOVANJA S KNJIŽNICAMI NA OBMOČJU

Glede pričakovanj od izvajanja tretje posebne naloge si OK želijo predvsem koordinacijo in strokovno sodelovanje, pa tudi pomoč pri oblikovanju zbirke (OK Gornja Radgona), OOK je z izvajanjem te naloge relativno zadovoljna. Zadovoljstvo sodelovanja s knjižnicami na območju ocenjujejo tako OOK kot OK kot »dobro«. K izgradnji domoznanske območne zbirke OOK po mnenju OOK prispevajo vse navedene aktivnosti (sodelovanje knjižnic na območju, digitalizacija, usmerjanje izločenega gradiva v OOK, skupni projekti ter koordinacija regijskih domoznanskih prireditev in projektov). Pozitivnih učinkov koordinacije domoznanske dejavnosti na območju ne prepoznava le 1 knjižnica (OK Gornja Radgona), kar je prav gotovo apel na OOK, še posebej, ker se ta knjižnica sooča s kadrovskim primanjkljajem in je zato domoznanska dejavnost posledično tudi obstala v razvoju.

RAZVOJ DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI

Čeprav naj bi lokalna skupnost imela posebno spoštovanje do domoznanske dejavnosti v knjižnicah, v katerih je velika skrb namenjena zbiranju, ohranjanju in oživljanju kulturne dediščine, pa vseeno OK prepoznavajo in se soočajo z neposluhom do te dejavnosti v lokalnem okolju, poleg tega jim primanjkuje strokovni kader za intenzivnejše opravljanje domoznanske dejavnosti. V OOK temelji vizija domoznanske dejavnosti na nadaljevanju in nadgradnji dosedanjih aktivnosti, medtem ko je v OK vizija odvisna od finančnih sredstev in dodatnih zaposlitev.

SKLEP

Na Pomurskem območju se na podlagi podanih podatkov izmed 5 hipotez potrjuje le 1 hipoteza. Ta rezultat je resda že skoraj na meji dramatičnega, vendar pa stanje vendar ni tako alarmantno, kot se zdi na prvi pogled. Dejstvo je, da si vse knjižnice prizadevajo za razvoj domoznanske dejavnosti, vendar jim le-to onemogočajo bodisi finančna sredstva bodisi pomanjkanje kadra. Za vzpostavitev ravnovesja in zmanjševanje razlik pri opravljanju in izvajanju domoznanske dejavnosti v OK vsekakor lahko bistveno prispeva koordinacija OOK, kar je tudi ena od njenih posebnih nalog, in prav temu bo morala v prihodnje biti posvečena posebna pozornost. Glede vsebine 14. člena *Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe* pa je potreben tehten premislek na nacionalni ravni glede prirasta 5000 enot domoznanskega gradiva letno.